

Mag het een beetje meer zijn...?

Speciaal voer voor dieren die wel iets extra's kunnen gebruiken, maar niet goed willen eten.

Jennifer Jaques

Een praktijkverhaal door Jennifer Jaques, jaquesj@umcg.nl

Het is algemeen bekend, dat dieren in bepaalde omstandigheden zoals ziekte, herstel of tijdens het verzorgen van hun jongen, iets extra's nodig hebben. Ik denk dan niet alleen aan extra zorg, of nestmateriaal, maar ook aan extra energie. Om gewichtsverlies te voorkomen is het aanbieden van standaardvoer dan vaak niet voldoende. Bij eigenaren en fokkers van gezelschapsdieren zijn verschillende methodes gevonden die wij ook binnen de proefdierkunde kunnen toepassen. Een voorbeeld is het weken van brokken in water voor het vergemakkelijken van voedsel- en vochtopname. Ook kan glucose aan drinkwater worden toegevoegd voor dat beetje extra energie.

Geen eetlust

Mijn naam is Jennifer Jaques. Ik ben als biotechnicus/research analist verbonden aan de groep Experimentele Hematologie van het Universitair Medisch Centrum Groningen. In mijn muizenstudies waar operaties of bestraling onderdeel van waren, kreeg ik te maken met gewichtsverlies bij de dieren, oplopend tot 10%. Dit kwam vooral voor in de eerste dagen na de ingreep of het bestralen. Om dit gewichtsverlies te beperken, of liever nog, te voorkomen, paste ik de beproefde methodes toe, zoals geweekte brokken en toevoeging van glucose. Het effect was echter wisselend; het geweekte voer met of zonder toegevoegde glucose was niet voor alle dieren even aantrekkelijk. Hetzelfde gold voor glucose dat ik toevoegde aan het drinkwater of oraal toediende aan de muizen. In theorie had dit het gewichtsverlies moeten verminderen, maar in de praktijk vond ik de resultaten niet goed genoeg.

Zoekend naar een betere oplossing voor dit regelmatig voorkomende probleem kwam ik bij de mogelijkheid uit om fokvoer te gaan weken in een glucose oplossing. Fokvoer is een rijkere brok dan de standaardbrok. Dit voer heeft een hogere energiedichtheid door een hoger koolhydraat aandeel, en ook een hoger proteïnegehalte. Het vetgehalte van fokvoer is juist lager dan dat van standaardvoer. Voor zogende moederdieren is het dus ideaal omdat onder andere de melkproductie wordt ondersteund. Echter, gezien het feit dat mijn dieren al weinig interesse in »

de eerste ‘papjes’ van normale brokken en glucose hadden getoond bleef ik twijfelen of dit wel een goede oplossing was.

Opa's recept

Enigszins gefrustreerd vertelde ik mijn partner thuis over het probleem en het gebrek aan een oplossing. Toen vertelde hij mij dat zijn vader vroeger konijnen fokte en voor verschillende situaties verschillende aansterkpapjes maakte. Deze papjes hadden altijd één ding gemeen: eigeel als hoofdbestanddeel. Eigeel is een natuurlijk totaalpakket aan dierlijke bouwstenen, zoals dierlijke vetten, cholesterol, vitaminen (A, D, K, B en E), proteïne, mineralen (Ca, Mg, Fe, Na, K en Cl) en per dooier bevat het ongeveer 1455kJ (347,6 kcal) aan energie. Afhankelijk van de situatie werden aan het eigeel andere componenten toegevoegd. Voorbeelden zijn: suiker voor een zogend moederdier voor extra energie en gewichtstoename, een extra vleugje zout om het aanvreten van de jongen door de moeder (bijvoorbeeld oren) door zout tekort te voorkomen of een beetje extra eiwit voor dieren met geslonken spiermassa.

De diervoederindustrie kent dit principe ook. Fabrikant Waltham bracht ‘Waltham Convalescence Support’ op de markt. Dit vooral op eigeel en suiker gebaseerde poeder hoefde alleen met water gemengd te worden en was erg populair bij fokkers van bij voorbeeld fretten of katten en werd ook vaak aangeraden door dierenartsen bij moeilijk etende dieren. Tegenwoordig is ‘Waltham’ een nog vaak gebruikte benaming voor soortgelijke papjes. Op alle soorten online fora, van konijn tot fret wordt hier nog vaak naar gerefereerd.

Dit papje werd jaren geleden nog door mijn partner gebruikt tijdens het verzorgen van een terminaal zieke fret. Het diertje had last van insulinoom (insuline producerende tumoren in de alvleesklier) en was niet meer te behandelen. Het papje heeft haar laatste levensperiode aanzienlijk verbeterd, vooral omdat het papje het enorme tekort aan suiker enigszins kon opvangen en daardoor de symptomen zoals wazigheid en sterke verzwakking kon afvlakken tot een aanvaardbaar niveau.

Mars Energy

Het ‘Waltham’ - papje heet tegenwoordig officieel ‘Convalescence Support Instant Diet Canine/Feline’. Het wordt sinds de overname van Royal Canin door Mars, het moederbedrijf van Waltham, door Royal Canin geproduceerd en is via dierenartsen verkrijgbaar. De voordelen van het voer zijn net als het recept hetzelfde gebleven: een zwak of ziek dier hoeft niet veel van het papje te eten om voldoende energie binnen te krijgen, wat erg handig is bij misselijkheid en verlaagde eetlust. En de zoetigheid van het papje maakt het aantrekkelijk voor het dier om toch even te proeven, ook al heeft het misschien niet veel eetlust.

Dit was een heel interessante vondst en ik besloot om dit idee zeker even met de proefdierdeskundige te overleggen. Wij bespraken de mogelijkheden en in overleg kwamen wij met het plan om het bij een aantal van mijn muizen eens te proberen met een aantal 50 grams zakjes ‘Convalescence Support’ Als het zou werken dan zouden wij het voer door onze vaste leverancier in grotere batches laten maken. We wilden zeker niet aan de slag met verse eieren in de proefdierfaciliteit! Dit zou ten eerste niet hygiënisch zijn door de aanwezige bacteriën op de schil, en ten tweede ook niet handig omdat de niet altijd uniforme kwaliteit van eieren een variatie in de proef zou kunnen veroorzaken.

Smullen maar...

Ik schafte bij de dierenarts zakjes ‘Convalescence Support’ aan. Ik paste het toe bij de eerstvolgende muizenstudie met bestraling van de muizen ter voorbereiding van een IV injectie. In

plaats van het aanbieden van geweekte brokken van het standaardvoer gedurende twee weken gaf ik mijn muizen twee weken lang elke dag een Convalescence Support papje in een 3 cm petri-schaaltje per kooi van drie dieren. In elk petri schaalpje zat een afgestreken eetlepel (+/- 5 g) poeder, aangemaakt met water tot een dikvloeibare pap. Hiernaast kregen de dieren ook nog hun standaardvoer ad libitum en drinkwater met 3,5 g/l Neomycinesulfaat.

Het resultaat was al na twee tot drie dagen zichtbaar. Niet alleen waren mijn muizen er helemaal gek op, ik zag ook geen gewichtsverlies meer. De schaalpjes waren elke dag schoongelikt en er werd druk gegeten vanaf het moment dat het nieuwe schaalpje in de kooi werd gezet. Het nieuwe papje werd overdag aangeboden wanneer de dieren werden gecontroleerd bij een gewoon dag/nacht ritme. Ik maakte de aangekochte voorraad op en in de tussentijd werd met onze vaste voerleverancier afgesproken dat een gelijkwaardig voer voor ons gemaakt zou worden. Dit poedervoer wordt 'Recovery Cat and Dog' (AB diets) genoemd en is verpakt per kilogram. Dit voer is via AB diets te bestellen als custom made diet en al hun voeders worden standaard bestraald (9 kGy).

Geen dikmakertje

Om te voorkomen dat de dieren teveel aankomen meng ik nu het Convalescence Support poeder met gelijke delen standaardvoer in poedervorm. Deze 'mix' kan in een goed afgesloten container bij kamertemperatuur in het dierenverblijf (flowkast) worden bewaard. Hiervan wordt dan per dag en kooi van drie dieren afgestreken eetlepel (+/- 5 g) van het gemengde poeder aangemaakt met water tot een dikvloeibare pap.

Gebaseerd op mijn goede ervaringen zijn collega's uit andere afdelingen het voer ook gaan gebruiken en tot nu toe heb ik alleen maar positieve geluiden gehoord. Wat mijn studies betreft zou ik dit handige middel om gewichtsverlies te voorkomen niet meer willen missen. Mijn dieren doen het beter en zijn gezonder, uitval wordt verminderd en het is eraan ook altijd een traktatie voor de muizen!

«